

17.3.2016

Vihtijärven kyläyhdistys ry
Vihdin kunta
Nurmijärven kunta

Vihtijärven kyläyhdistyksen esitys 1.6.2015

Päätös kuntajaon muuttamista Vihdin kunnan ja Nurmijärven kunnan välillä koskevan esityksen hylkäämisestä

ESITYS

Vihtijärven kyläyhdistys ry on esittänyt 1.6.2015 kirjeellään Vihdin kunnanhallitukselle Vihtijärven kylän siirtämistä osaksi Nurmijärven kuntaa.

Vihdin kunta on kuntarakennelain (1698/2009) 11 §:n mukaisesti hankkinut esityksestä muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen lausunnot ja toimittanut esityksen ministeriölle 19.11.2015.

Esityksen perustelut

Esityksen tekijät perustelevat esitystään sillä, että Vihtijärvi kuuluu sijaintinsa, liikenneyhteyksien, palveluiden saavutettavuuden ja kylän elinvoimaisuuden säilyttämiseen tähtäävän kehittämisen näkökulmasta luonnollisemmin Nurmijärven kuntaan kuin Vihdin kuntaan.

Maantieteellisesti Vihtijärven kylä sijaitsee Vihdin kunnan koillisnurkassa, joka on kunnan alueella mahdollisimman kaukana Vihdin keskustajamasta Nummelasta. Vihtijärveltä on Nummelaan noin 33 km, kun taas Nurmijärven kaikki taajamat (Röykkä, Rajamäki, Klaukkala ja Kirkonkylä) ovat 11–23 kilometrin päässä Vihtijärveltä. Vihtijärven läpi kulkevaa Lopentietä no 132 pitkin on suora liikenneyhteys Röykan läpi Klaukkalaan.

Vihdin kunnan, lähinnä Nummelan palvelut eivät ole esityksen mukaan saavutettavissa päivittäisellä, edestakaisella julkisella liikenteellä Vihtijärveltä käsin. Helsingin kautta matka olisi noin kolminkertainen. Otalammen yläkoululaisia varten on kuitenkin järjestetty linja-auton aamu- ja iltapäivävuorot Vihtijärveltä ja takaisin. Omalla autolla Helsinkiin pendelöivälle Nurmijärven Klaukkala on suoraan matkan varrella, kun taas Nummelassa asiointi aiheuttaisi noin 30 kilometrin ylimääräisen matkan. Nurmijärven suuntaan, erityisesti Klaukkalaan ja edelleen Helsinkiin menee Vihtijärveltä arkisin noin kymmenen linja-autovuoroa molempiin suuntiin sekä viikonloppuisin muutama vuoro suuntaansa.

Vihtijärven kylässä on päiväkotia, alakoulu, kotipalvelu ja kylällä käy kirjastoauto. Kylän sijainnista ja julkisesta liikenteestä johtuen muut peruspalvelut (esim. lukio, ammattikoulu, kirjasto, terveyskeskus, uimahalli) ovat lähempänä Nurmijärven kuin Vihdin kunnassa. Lukion vihtijärveläiset käyvät pääsääntöisesti Nurmijärven Klaukkalassa.

Perusterveydenhuollossa vihtijärveläiset käyvät tyypillisesti Nummelan, Klaukkalan tai Karkkilan terveyskeskuksissa. Päivystysvastaanotolla vihtijärveläiset käyvät tyypillisesti Hyvinkään sairaalassa (etäisyys noin 21 km) ja erikoissairaanhoidossa Lohjan sairaalassa (etäisyys noin 55 km) tai käyttävät yksityisiä lääkäripalveluita.

Esityksessä todetaan, että kylän elinvoimaisuuden kannalta yksi keskeisimmistä kysymyksistä olisi vesihuollon asianmukainen järjestäminen liittymällä Nurmijärven vesihuoltoverkkoon. Tämä mahdollistaisi kylän yhdyskuntarakenteen eheyttämisen paikallisesti mahdollistamalla lisärakentamisen kylän keskusalueella. Tätä kautta syntyvät potentiaaliset rakennuspaikat tukisivat kylän elinvoimaisuuden säilyttämistä tuomalla kylään metropolialueen läheisen maaseutukylään asumista haakevia muuttajia, mm. lapsiperheitä. Esityksen mukaan Nurmijärven kunnalla on Vihdin kuntaa paremmat edellytykset vastata Vihtijärven tarpeeseen vesihuoltoratkaisun siirtoviemärin toteuttamiseksi.

Esitys parantaisi esityksen tekijöiden mukaan kuntarakennelain 4 §:n mukaisista kuntajaon muuttamisen edellytyksistä erityisesti alueen asukkaiden palveluita ja elinolosuhteita mm. siten, että palvelujen saavutettavuus omassa kunnassa parantuisi. Lisäksi edistettäisiin paikallisten palveluiden ja yritysten toimintaedellytyksiä mahdollistamalla lisärakentaminen ja kylän kasvu erityisesti kylän keskusalueella sekä nopean verkkoyhteyden myötä.

Alueen yhdyskuntarakennetta parannettaisiin myös sitä kautta, että kylä olisi osa kuntaa, johon se saavutettavuuden ja toiminnallisuuden puolesta kuuluisi. Liittäminen toisi Nurmijärven kuntaan veronmaksajiksi vihtijärveläiset, jotka jo muutenkin käyttävät kunnan palveluita. Vihdin kunnan näkökulmasta yhdyskuntarakenne olisi toimivampi ilman yhteyksiensä puolesta muusta Vihdistä melko irrallaan olevaa Vihtijärveä.

Vihtijärven kylässä on esityksen mukaan noin 530 asukasta, mikä on noin 1,8 % Vihdin kunnan asukasmäärästä (28 995 asukasta) ja noin 1,3 % Nurmijärven kunnan asukasmäärästä (41 577 asukasta).

Lausunnot

Vihdin kunnanvaltuuston 9.11.2015 antaman lausunnon mukaan Vihdin kunta ei pidä Vihtijärven siirtämistä Nurmijärven kuntaan Vihdin kunnan kannalta vähäisenä. Vihtijärven kylä muodostaa maa-alaltaan n. 14 % Vihdin kunnan alasta, ja asukasmäärältään se on lausunnon mukaan n. 1,9 % koko Vihdin kunnan asukkaista. Vihdin näkökulmasta kyse on siten varsin merkittävästä alueesta, jonka mahdollisella siirtämisellä Nurmijärven kuntaan olisi väistämättä vaikutuksia Vihdin kunnan painoarvoon alueella. Myös historiallisesti ja kulttuurisesti Vihtijärvellä on tiiviit siteet Vihdin kuntaan.

Taloudellisesta näkökulmasta arvioiden vaikuttaisi lausunnon mukaan siltä, että Vihtijärven alueella asuvien asukkaiden osuus verotulokertymästä sekä valtionosuuksista ylittäisi vuosittain alueen palveluiden kustannukset. Siten osaliitoksen puoltaminen ei olisi Vihdin kunnan näkökulmasta taloudellisesti kannatettavaa. Vihdin kunnan laatiman taloudellisen laskelman mukaan Vihtijärven irtaantuminen Vihdin kunnasta aiheuttaisi kunnalle noin 0,5 miljoonan euron tulojen menetyksen vuosittain.

Palveluiden järjestämiseen Vihtijärven irtautumisella ei olisi Vihdin kunnan näkökulmasta suurta merkitystä, kun niihin käytettävät kustannukset jäisivät vastaavasti pois.

Pidemmällä tähtäimellä osaliitoksella voisi Vihdin kunnan mukaan olla vaikutuksia palveluverkon optimaaliseen käyttöön. Vihtijärven koulun oppilaiden opetus on mahdollista järjestää vuonna 2014 valmistuneessa Haimoon koulussa ilman kiinteistöön kohdistuvia lisäinvestointeja. Tällä tavoin olisi palveluverkkoa tiivistämällä mahdollista tulevaisuudessa saavuttaa kustannussäästöä. Lisäksi Vihtijärven alueella sijaitsevien pohjavesivarantojen siirtyminen Nurmijärven kuntaan vaikeuttaisi Vihdin kunnan vedenjakelun turvaamista.

Edellä esitetyn perusteella Vihdin kunta vastustaa Vihtijärven kyläyhdistyksen esitystä Vihtijärven osaliitoksesta Nurmijärven kuntaan eikä puolla kuntarakennelain 14 §:n mukaisen valmistavan käsittelyn käynnistämistä asiassa.

Nurmijärven kunta on 28.10.2015 lausunnossaan todennut, että Vihtijärven alue muodostaisi paremman toiminnallisen kokonaisuuden osana Nurmijärveä kuin Vihtiä johtuen Vihtijärven sijainnista ja hyvien niin julkisten kuin yksityisten palveluiden saatavuuden sekä parempien liikenneyhteyksien vuoksi. Nurmijärven kunnan strategiana ja vahvuutena on kehittää kolmea päätaajamaa sekä omaleimaisten maaseutukylien elinvoimaisuutta. Näistä peruslähtökohdista johtuen Nurmijärvi kykenisi luomaan Vihtijärvelle edellytyksiä kylän palveluiden säilymiselle, yhteisen vesihuollon järjestämiselle ja kylän omaehtoisen kehittämistoiminnan tukemiseen.

Taloudelliset edellytykset siirtoon ovat Nurmijärven kunnan lausunnon mukaan hyvät, koska Vihtijärven alueelta verotuotot ylittävät palveluiden kustannukset noin 0,5 miljoonalla eurolla. Vihtijärven vesihuollon ratkaiseminen olisi taloudellisesti edullisempaa ratkaista Nurmijärven suuntaan kuin Vihdin suuntaan.

Palveluiden saavutettavuus vihtijärveläisille osana Nurmijärven kuntaa parantuisi oleellisesti lyhyempien etäisyyksien, paremman julkisen liikenteen ja liikenneyhteyksien takia. Vihtijärveläiset kulkevat työmatkaliikennettä ja asiointimatkojaan niin julkisten kuin kaupallisten palveluiden takia pääosin Nurmijärven suuntaan. Elinolosuhteita ja elinkeinojen toimintamahdollisuuksia olisi mahdollista kehittää vesihuollon järjestämisellä Nurmijärven suuntaan ja kaavoituksen edistämällä.

Vihtijärven yhdyskuntarakenteen eheyttäminen tarkoittaa Nurmijärven kunnan lausunnon mukaan ennen kaikkea kylän elinvoimaisuuden ja palveluiden vahvistamista, lisärakentamisen edellytysten luomista osayleiskaavoituksen eteenpäinviemisellä ja vesihuollon järjestämisestä. Kaikkien näiden tavoitteiden toteuttamiseen vihtijärveläisille osana Nurmijärveä on edellä kerrotuista syistä johtuen paremmat edellytykset.

Edellä esitetyn perusteella Nurmijärven kunta suhtautuu positiivisesti Vihtijärven kyläyhdistyksen esitykseen Vihtijärven osaliitoksesta Nurmijärven kuntaan ja kannattaa kuntarakennelain 14 §:n mukaisen valmistavan käsittelyn käynnistämistä asiassa.

SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Kuntajaon kehittämisen tavoitteet

Kuntarakennelain 2 §:n mukaan kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Tavoitteena on myös, että

kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä riittävästä omasta palvelutuotannosta.

Kuntajaon muuttamisen edellytykset

Kuntarakennelain 4 §:n mukaan kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää 2 §:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jollei valtioneuvosto alueellisen eheyden osalta lain 4 luvussa tarkoitettua erityisen kuntajakoselvityksen perusteella toisin päättä. Erityisellä kuntajakoselvityksellä pyritään siihen, että kunta muodostuisi yhdestä alueesta. Alueella tarkoitetaan yhden tai useamman kunnan tai niiden osan muodostamaa aluetta, johon kuntajaon muutos vaikuttaa. Kuntajaon muuttamisen edellytyksiä arvioidaan myös alueen tulevan kehityksen kannalta.

Päätöksenteon edellytykset siirrettäessä kunnan osa toiseen kuntaan

Kuntarakennelain 19 §:n mukaan kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan voidaan päättää, jos minkään muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto ei vastusta muutosta.

Kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan voidaan päättää valtuuston vastustuksesta huolimatta, jos:

- 1) muutos on muutosta vastustavan kunnan kannalta vähäinen ottaen huomioon muutoksen vaikutukset kunnan asukasmäärään, maapinta-alaan, kunnallisiin palveluihin, talouteen, elinkeinotoimintaan, yhdyskuntarakenteen kehitykseen tai muihin niihin verrattaviin seikkoihin; tai
- 2) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua alueen kehittäminen edellyttää muutosta eikä muutos merkittävästi heikennä muutosta vastustavan kunnan toimintakykyä ja edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä tai rahoituksesta.

Toimivallan jako valtioneuvoston ja ministeriön välillä

Kuntarakennelain 21 §:n mukaan valtioneuvosto päättää kuntajaon muuttamisesta tai sitä koskevan esityksen hylkäämisestä.

Ministeriö voi päättää kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan, jos muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto ei ole sitä vastustanut, tai hylätä esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan, jos muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto on sitä vastustanut.

Ministeriö voi heti hylätä esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan, jos se katsoo, ettei kuntajaon muuttamiselle ole riittäviä edellytyksiä. Muutoin ministeriö määrää esityksen valmistelevasta käsittelystä 14 §:n mukaisesti.

PÄÄTÖS JA SEN PERUSTELUT

Valtiovarainministeriö hylkää esityksen kuntajaon muuttamisesta Vihdin kunnan ja Nurmijärven kunnan välillä.

Sovellettu lainsäädäntö

Kuntarakennelain 21 §:n 3 momentti

Päätöksen perustelut

Esityksen tekijät perustelevat esitystään erityisesti sillä, että muutos parantaisi alueen asukkaiden palveluja ja elinolosuhteita, alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia ja alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta. Nurmijärven kunnan lausunnon mukaan palveluiden saavutettavuus vihtijärveläisille osana Nurmijärven kuntaa parantuisi oleellisesti lyhyempien etäisyyksien, paremman julkisen liikenteen ja liikenneyhteyksien takia, ja Nurmijärvi kykenisi luomaan Vihtijärvelle edellytyksiä kylän palveluiden säilymiselle, yhteisen vesihuollon järjestämiselle ja kylän omaehtoisen kehittämistoiminnan tukemiseen. Vihdin kunta ei ole lausunnossaan ottanut kantaa esitetyn muutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin asukkaiden palveluihin ja elinolosuhteisiin, mutta perustelee esitystä vastustavaa kantaansa erityisesti siirrettäväksi esitetyn alueen taloudellisella ja muulla merkittävyydellä kunnalle. Vihdin kunnan mukaan Vihtijärven alueen siirtämisellä Nurmijärven kuntaan olisi väistämättä vaikutuksia Vihdin kunnan talouteen ja painoarvoon alueella.

Esitys koskee Vihdin kuntaa ja Nurmijärven kuntaa. Koska Vihdin kunta vastustaa esitystä, ei sitä voitaisi hyväksyä kuntarakennelain 19 §:n 1 momentin nojalla. Esitys voitaisiin näin ollen hyväksyä vain 19 §:n 2 momentin nojalla. Mainitussa momentissa säädettyjä päätöksenteon edellytyksiä tulee arvioida Vihdin kunnan kannalta, koska se on esitystä vastustava kunta.

Siirrettäväksi esitetyllä alueella asuu esityksen ja kuntien lausuntojen mukaan noin 530 asukasta. Vihdin kunnan asukasmäärä (31.12.2014) on 28 995, joten esitys koskisi n. 1,8 prosenttia Vihdin kunnan asukasmäärästä. Vihtijärven kylän pinta-ala on n. 72 km², joka on noin 13 % Vihdin kunnan pinta-alasta (n. 567 km²) ja noin 20 % Nurmijärven kunnan pinta-alasta (n. 367 km²).

Siirrettäväksi esitetyllä alueella ei voida katsoa olevan huomattavaa merkitystä Vihdin kunnallisten palvelujen, elinkeinotoiminnan tai yhdyskuntarakenteen kehityksen kannalta. Siirrettäväksi esitetyn alueen koko ja alueella asuvien asukkaiden määrä on kuitenkin niin huomattava, että alueen siirtäminen aiheuttaisi taloudellisia menetyksiä Vihdin kunnalle ja negatiivisia vaikutuksia Vihdin kunnan painoarvoon alueella. Kun otetaan huomioon siirrettäväksi esitetyn Vihtijärven kylän pinta-ala ja asukasmäärä, esitettyä kuntajaon muutosta ei voida pitää muutosta vastustavan Vihdin kunnan kannalta vähäisenä. Kokonaisuutena arvioiden esitetty muutos heikentää muutosta vastustavan kunnan toimintakykyä ja edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta.

Kuntarakennelain 21 §:n 3 momentin mukaan ministeriö voi hylätä esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan ilman lain 14 §:ssä tarkoitettua valmisteluvaihetta käsittelyä, jos se katsoo, ettei kuntajaon muuttamiselle ole riittäviä edellytyksiä. Ottaen huomioon kuntarakennelain 2 §:n mukaiset kuntajaon kehittämisen tavoitteet, 4 §:n mukaiset kuntajaon muuttamisen edellytykset, 19 §:n 2 momentin mukaiset päätöksenteon edellytykset, sekä sen, että Vihdin kunta vastustaa esitystä, valtiovarainministeriö katsoo, että kokonaisarvion perusteella esityksen hyväksymiselle ei ole olemassa riittäviä edellytyksiä ja on ilmeistä, että esitystä ei voida hyväksyä. Valtiovarainministeriön on näin ollen hylättävä esitys.

Valtiovarainministeriö lähettää päätöksen perusteluineen esityksen tekijöille sekä Vihdin ja Nurmijärven kunnille asianomaisina kuntina.

MUUTOKSENHAKU

Kuntarakennelain 53 §:n mukaan esityksen tekijät saavat hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten, kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

Valitus on tehtävä korkeimmalle hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa siitä, kun kuntajaon muuttamista tarkoittava päätös on julkaistu säädöskokoelmassa tai muuttamisesityksen hylkäämistä tarkoittava päätös on saatettu esityksen tekijöiden tietoon. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Anu Vehviläinen
Kunta- ja uudistusministeri

Anu Hernesmaa
Neuvotteleva virkamies

LIITE

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00-16.15.

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 500 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävästä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden

postiosoite	PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
puhelinvaihtokeskus	029 56 40200
telekopio	029 56 40382

